

ส่วนที่ 2

บริบทที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ได้นำกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 นโยบายรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 - 2564 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 จุดเน้นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนพัฒนาการศึกษาของภาค 3 แผนพัฒนาการจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. 2561 - 2565) และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และกำหนดเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ (สำหรับการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2562) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

รัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปี โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

เป้าหมาย

1. ความมั่นคง

1.1 การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอก ประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครอบครัว และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง

1.2 ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ที่เข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางและที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ระบบการเมืองมีความมั่นคง เป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

1.3 สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศชุมชน มีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น

1.4 ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

1.5 ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

2. ความมั่งคั่ง

2.1 ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกย่องเป็น

ประเทศในกลุ่มรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น

2.2 เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สามารถสร้างรายได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้าการลงทุนและการทำธุรกิจ มีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาค และระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง

2.3 ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

3. ความยั่งยืน

3.1 การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์

3.2 การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบ ของประชาคมโลก ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

3.3 ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์
2. เพื่อเพิ่มกระจายโอกาสและคุณภาพการให้บริการของรัฐอย่างทั่วถึง เท่าเทียมเป็นธรรม
3. เพื่อลดต้นทุนให้ภาคการผลิตและบริการ
4. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และบริการด้วยนวัตกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาใน 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 1.3 การรักษาความมั่นคงภายใน และความสงบเรียบร้อยภายในตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2.3 การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2.5 การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในด้านการขนส่ง ด้านพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพศักยภาพคน

ยุทธศาสตร์ที่ 3.1 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียม และทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 3.3 การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสบนความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4.1 การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5.1 การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 6.1 การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 6.4 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ยุทธศาสตร์ที่ 6.5 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) สำหรับใช้เป็นแผนพัฒนาประเทศไทยในระยะ 5 ปี ซึ่งเป็นการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) มีหลักการที่สำคัญ คือ

1) ยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคน มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ มีที่ยืนและเปิดโอกาสให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

2) ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิต และสุขภาวะที่ดี สำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

3) ยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี” มาเป็นกรอบของวิสัยทัศน์ประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

4) ยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี 2579” ที่เป็นเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปีแรกและเป้าหมายในระดับย่อยลงมา ควบคู่กับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน (SDGs)

5) ยึด “หลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโต จากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม”

6) ยึด “หลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปีที่ต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว”

เป้าหมายรวม ประกอบด้วย 6 เป้าหมาย โดยมีเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการจำนวน 5 เป้าหมาย ดังนี้

1. เป้าหมายที่ 1 คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองต้นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณมีวิถีชีวิตที่พอเพียง และความเป็นไทย

2. เป้าหมายที่ 2 ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็งประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคม ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

3. เป้าหมายที่ 4 ทูทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ

4. เป้าหมายที่ 5 มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคีสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย

5. เป้าหมายที่ 6 มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใสตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน

ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 รวม 10 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ให้ความสำคัญกับการวางรากฐาน การพัฒนาคนให้มีความ สมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับ การพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้ และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็งทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และภาคเอกชนที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ให้
ความสำคัญ กับการดำเนินการยกระดับคุณภาพบริการทางสังคมให้ทั่วถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน
การศึกษา และสาธารณสุข รวมทั้งการเปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมในประเทศไทยซึ่งเป็นการ
ดำเนินงานต่อเนื่องจากที่ได้ ขับเคลื่อนและผลักดันในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และมุ่งเน้นมากขึ้น
ในเรื่องการเพิ่มทักษะแรงงานและการใช้นโยบายแรงงานที่สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพแรงงานและ
เสริมสร้างรายได้สูงขึ้น และการสร้างโอกาส ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุน
ในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และให้ความช่วยเหลือที่เชื่อมโยง การเพิ่มผลิตภาพสำหรับประชากร
กลุ่มร้อยละ 40 รายได้ต่ำสุด ผู้ด้อยโอกาสสตรี และผู้สูงอายุ อาทิ การสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ก
ขนาดกลาง และขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาองค์กรการเงิน
ฐานรากและการเข้าถึงเงินทุนเพื่อสร้างอาชีพ และการสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตคุณภาพดี
ที่ราคาเป็นธรรม เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณเชิงพื้นที่และ
บูรณาการเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
ประเด็น ท้าทายที่ต้องเร่งดำเนินการในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้แก่ การสร้างความมั่นคงของ
ฐานทรัพยากร ธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษที่เกิดจาก
การผลิต และการบริโภค พัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นธรรม ส่งเสริมการผลิตและการ
บริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นวงกว้างมากขึ้น ต้องเร่งเตรียมความพร้อมในลดการปล่อยก๊าซ
เรือนกระจกและเพิ่มขีดความสามารถ ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้ง
บริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ **สู่**
ความมั่นคงและยั่งยืน ให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการ
พัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มี
ความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุขและการเตรียม การรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างมี
นัยยะสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ 20 ปีข้างหน้า

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบ
และธรรมาภิบาลในสังคมไทย เป็นช่วงเวลาสำคัญที่ต้องเร่งปฏิรูป การบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดผล
สัมฤทธิ์อย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศในทุกด้าน
ให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย ทั้งการบริหารจัดการภาครัฐให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ
รับผิดชอบ ตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่ง
ภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสม ระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น และวางพื้นฐานเพื่อให้บรรลุ
ตามกรอบเป้าหมายอนาคตในปี 2579

3. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558-2564)

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ กำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการด้านความ
มั่นคง ของภาครัฐในระยะ 7 ปี แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็น

แก่นหลักของชาติและส่วนที่ 2 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป โดยกำหนดกรอบความคิดหลักจากการกำหนดนโยบายได้คำนึงถึงค่านิยมหลักของชาติ 12 ประการ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ชาติมีเสถียรภาพและเป็นปึกแผ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต ประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องปลอดภัยจากภัยคุกคามข้ามพรมแดน พร้อมเผชิญวิกฤติการณ์ มีบทบาทเชิงรุกในประชาคมอาเซียนและดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีดุลยภาพ”

นโยบายความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการมี ดังนี้

ส่วนที่ 1 นโยบายสำคัญเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ (ศธ. เป็นหน่วยหลัก) เกี่ยวข้องใน 3 นโยบาย

นโยบายที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ข้อ 1.1) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นโยบายที่ 2 สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ ข้อ 2.4) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

นโยบายที่ 3 ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้อ 3.3) เสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เป็นพลังในการเข้าถึงประชาชน

4. นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)

นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายรัฐบาลต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 โดยได้กำหนดนโยบายไว้ 11 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 19 ที่ระบุให้รัฐบาลมีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปด้านต่าง ๆ และส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกิจกรรมกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

นโยบายที่ 1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งยวดในอันที่จะเชิดชูสถาบันนี้ไว้ด้วยความจงรักภักดี และปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน ทั้งจะสนับสนุนโครงการทั้งหลายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานทั้งหลายของรัฐเรียนรู้เข้าใจหลักการทรงงาน สามารถนำหลักดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการและการพัฒนา ตลอดจนเร่งขยายผลตามโครงการและแบบอย่างที่ทรงวางรากฐานไว้ให้แพร่หลาย

นโยบายที่ 2 การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ โดยเร่งแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำยุทธศาสตร์เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มาใช้ตามแนวทางกลยุธยมิตรแบบสันติวิธี ส่งเสริมการพูดคุย สันติสุขกับผู้มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นพหุสังคม ขจัดการฉวยโอกาสก่อความรุนแรงแทรกซ้อนเพื่อซ้ำเติมปัญหาไม่ว่าจากผู้มีอิทธิพลใน

ท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง ทั้งจะเพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่อาจช่วยคลี่คลายปัญหาได้ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศ เช่น การคุ้มครองดูแลคนไทยและผลประโยชน์ของคนไทยในต่างแดน การแลกเปลี่ยนทางการศึกษา วัฒนธรรม การค้า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเปิดโลกทัศน์ให้มีลักษณะสากล เป็นต้น

นโยบายที่ 4 การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

นโยบายที่ 4.1 การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ

นโยบายที่ 4.2 ในระยะเฉพาะหน้า จะปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษา ให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และปรับปรุง และบูรณาการระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส จัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกใช้บริการการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคูปองการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง

นโยบายที่ 4.3 ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งถึง และร่วมในการปฏิรูปการศึกษา การเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามศักยภาพและความพร้อม โดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคล และบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น

นโยบายที่ 4.4 พัฒนาคอนทุนช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้มีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต ปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา การรับฟังความเห็นผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี โดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

นโยบายที่ 4.6 พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

นโยบายที่ 7 การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

นโยบายที่ 7.3 พัฒนาแรงงานของภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งแรงงานวิชาชีพ แรงงานมีทักษะ และแรงงานไม่มีทักษะ โดยการเร่งรัดและขยายผลการใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยคำนึงถึงความเป็นเอกภาพกับระบบ

มาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานวิชาชีพใน 8 กลุ่มที่มีข้อตกลงการเปิดเสรีในอาเซียนควบคู่ไปกับการวางแผนด้านการผลิตให้เพียงพอ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น การส่งเสริมการพัฒนาระบบการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อใช้ในการประเมินค่าจ้างแรงงาน

นโยบายที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

นโยบายที่ 8.2 เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรม โดยส่งเสริมระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ การผลิตกำลังคนในสาขา ที่ขาดแคลน การเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับการทำงาน การให้บุคลากรด้านการวิจัยของภาครัฐสามารถไปทำงานในภาคเอกชนและการให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีช่องทางได้เทคโนโลยี โดยความร่วมมือจากหน่วยงานและสถานศึกษาภาครัฐ

นโยบายที่ 9 การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

นโยบายที่ 9.5 เร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิต และบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน โดยให้ความสำคัญในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะเป็นลำดับแรก ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุดเร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่วิกฤติซึ่งจะใช้ที่ดินของรัฐเป็นหลักในพื้นที่ใดที่สามารถจัดการขยะมูลฝอยโดยการแปรรูปเป็นพลังงาน ก็จะสนับสนุนให้ดำเนินการส่วนขยะอุตสาหกรรมนั้น จะวางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการเป็นพิเศษ โดยกำหนดให้ทั้งในบ่อขยะอุตสาหกรรมที่สร้างขึ้นอย่างถูกต้อง ตามมาตรฐานและให้แยกเป็นสัดส่วนจากบ่อขยะชุมชน สำหรับขยะของเสียอันตรายขยะอิเล็กทรอนิกส์ และขยะติดเชื้อจะพัฒนาระบบกำกับติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังไม่ให้มีการลักลอบทิ้ง รวมทั้งจัดการสารเคมีโดยลดความเสี่ยงและอันตรายที่เกิดจากการรั่วไหล และการเกิดอุบัติเหตุให้ความสำคัญในการจัดการอย่างครบวงจร และใช้มาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด

นโยบายที่ 10 การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ

นโยบายที่ 10.5 ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาคำสัตย์ของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกระดับอย่างเคร่งครัด ยกเลิก หรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ไม่จำเป็น สร้างภาระแก่ประชาชนเกินควร หรือเปิดช่องโอกาสการทุจริต เช่น ระเบียบการจัดซื้อ จัดจ้าง การอนุญาต อนุมัติ และการขอรับบริการ จากรัฐ ซึ่งมีขั้นตอนยืดเยื้อใช้เวลานาน ชำช้า และเสียค่าใช้จ่ายทั้งของภาครัฐและประชาชน

5. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศ ได้นำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต

โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผน คือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลก ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัตร เพื่อให้ประเทศไทยสามารถ ก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุปเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) คุณภาพการศึกษา (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ในระยะ 15 ปีข้างหน้า ดังนี้

วิสัยทัศน์ : คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ
3. เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม รู้จักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

ยุทธศาสตร์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
2. การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ
3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
4. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา
5. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติจะประสบผลสำเร็จตามที่ระบุไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา หน่วยงานทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาต้องยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และมีการทบทวนปรับปรุงมาตรการ เป้าหมายความสำเร็จให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่เพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกช่วงวัย ต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาสังคม ในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาในลักษณะต่างๆ อย่างกว้างขวาง มุ่งเน้นที่การจัดระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในทุกระดับ

2. การสร้างความเข้าใจเป้าหมายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานของแผนฯ ของผู้ปฏิบัติทุกหน่วยงานทุกระดับ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ มีการบริหารจัดการ และการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษา มีคณะกรรมการกำกับดูแลแต่ละยุทธศาสตร์ให้เกิดการนำไปปฏิบัติ โดยมีระบบงบประมาณเป็นกลไกสนับสนุนให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม

3. การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการจัดการศึกษา จากการเป็นผู้จัดการศึกษาโดยรัฐมาเป็นการจัดการศึกษาโดยทุกภาคส่วนของสังคม ที่มุ่งการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) ตลอดจนการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals)

4. การจัดให้แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นเสมือนแผนงบประมาณด้านการจัดการศึกษาของรัฐ ระบบการจัดสรรงบประมาณประจำปีให้ยึดแผนงาน โครงการและเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของแผนฯ เป็นหลักในการพิจารณา เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาเป็นไปในทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนแต่ละช่วงวัย และการพัฒนากำลังคน ตามความต้องการของตลาดงานและประเทศ เพื่อการจัดการศึกษาบรรลุผลตามยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดในช่วงเวลาที่กำหนด

5. การปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพ โดยปรับโครงสร้างการบริหารงานให้มีความชัดเจนในด้านบทบาท หน้าที่และการกระจายอำนาจและการตัดสินใจจากส่วนกลางสู่ระดับภูมิภาคและสถานศึกษา รวมทั้งการปรับระบบการบริหารจัดการ และการบริหารงานบุคคลในแต่ละระดับให้ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนได้รับบริการการศึกษาที่มีมาตรฐานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

6. การสร้างระบบข้อมูลและสารสนเทศที่บูรณาการและเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการรายงานต่อสาธารณชนจะเป็นกลไกในการสร้างการรับรู้ของผู้จัดการศึกษาและผู้เรียน เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ และความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผ่านระบบการกำกับ ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล

7. การปฏิรูประบบทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา เพื่อให้รัฐสามารถใช้เครื่องมือทางการเงินในการกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล

6. แผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 29 แผนงาน ดังนี้

1. การสร้างความปรองดองและสมานฉันท์
2. การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

4. การป้องกัน ปรามปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด
5. การพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ
6. การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
7. การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
8. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
9. การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล
10. การวิจัยและนวัตกรรม
11. การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ
12. การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
13. การพัฒนาฝีมือแรงงานไปสู่ไทยแลนด์ 4.0
14. การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร
15. การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย
16. การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
17. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง
18. การจัดการปัญหาที่ดินทำกิน
19. การพัฒนาระบบประกันสุขภาพ
20. การสร้างความเสมอภาคเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ
21. การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม
22. การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
23. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
24. การป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
25. การปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
26. การอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ
27. การส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
28. การส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
29. แผนบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ

7. จุดเน้นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)

ด้วยราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งให้นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และหม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในวันที่ 20 ธันวาคม 2559 นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งสองท่าน พลเอก สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ และหม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล ได้มอบนโยบายและจุดเน้นเชิงนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีสาระสำคัญ

7.1 น้อมนำแนวพระราชดำริ สืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบาย

ด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มาขับเคลื่อนงานด้านการศึกษาให้เกิดเป็นรูปธรรม เพราะพระราชปณิธานของพระองค์ท่านถือเป็นพรอันสูงสุด และมอบเป็นนโยบาย เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติแก่หน่วยงานในสังกัด ดังนี้

1) พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีใจความสำคัญว่า (1) “การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ถูกต้อง (2) การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานชีวิตหรืออุปนิสัยที่มั่นคงเข้มแข็ง อาทิ การสร้างบุคลิกและอุปนิสัยที่ดีงาม (Character Education)”

2) สืบสานพระราชปณิธานด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงมีแนวพระราชกระแสฯ ทรงพระราชทานในวโรกาสต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ครู และการศึกษา

(1) นักเรียน

“ครูต้องสอนให้เด็กนักเรียนมีน้ำใจ เช่น คนเรียนเก่งช่วยติวเพื่อนที่เรียนล้าหลัง มิใช่สอนให้เด็กคิดแต่จะแข่งขัน (Compete) กับเพื่อน เพื่อให้คนเก่งได้ลำดับดี ๆ เช่น สอบได้ที่หนึ่งของชั้น แต่ต้องให้เด็กแข่งขันกับตนเอง” (11 มิ.ย.2555)

“ครูไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางเทคโนโลยีมาก แต่ต้องมุ่งปลูกฝังความดีให้นักเรียน ขั้นต้น ต้องอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี เด็กโตก็ต้องทำเช่นกัน” (6 มิ.ย.2555)

“เราต้องฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นหมู่คณะมากขึ้นจะได้มีความสามัคคี รู้จักดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความรู้และประสบการณ์แก่กัน” (5 ก.ค.2555)

“ทำเป็นตัวอย่างให้นักเรียนเป็นคนดี นักเรียนรักครู ครูรักนักเรียน” (9 ก.ค.2555)

(2) ครู

“เรื่องครูมีความสำคัญไม่น้อยกว่านักเรียน ปัญหาหนึ่ง คือ การขาดครู เพราะจำนวนไม่พอ และครูย้ายบ่อย ดังนั้น ก่อนคัดเลือกเด็กที่จะพัฒนาต้องพัฒนาครูก่อน ให้พร้อมที่จะสอนเด็กให้ได้ผลตามที่ต้องการ จึงจะต้องคัดเลือกครูและพัฒนาครู ต้องตั้งฐานะในสังคมของครูให้เหมาะสม และปลูกจิตสำนึกโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิธีการคือ การให้ทุนและอบรมกล่าวคือ ต้องมีความรู้ทางวิชาการในสาขาที่เหมาะสมที่จะสอน ต้องอบรมวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีความเป็นครูที่แท้จริง คือ มีความรักความเมตตาต่อเด็ก ควรเป็นครูท้อแท้เพื่อจะได้มีความผูกพันและคิดที่จะพัฒนาท้องถิ่นที่เกิดของตน ไม่คิดย้ายไปย้ายมา” (11 มิ.ย.2555)

“ต้องปรับปรุงครู ครูจะอายุ 40-50 ปี ก็ต้องเรียนใหม่ ต้องปฏิวัติครูอย่างจริงจัง” (6 มิ.ย.2555)

“ปัญหาปัจจุบันคือ ครูมุ่งเขียนงานวิทยานิพนธ์ เขียนตำราส่งผู้บริหารเพื่อให้ได้ตำแหน่งและเงินเดือนสูงขึ้น แล้วบางทีก็ย้ายไปที่ใหม่ ส่วนครูที่มุ่งการสอนหนังสือกลับไม่ได้อะไรตอบแทนระบบไม่ยุติธรรม เราต้องเปลี่ยนระเบียบตรงจุดนี้ การสอนหนังสือต้องถือว่า

เป็นความดีความชอบ หากคนใดสอนดี ซึ่งส่วนมากคือมีคุณภาพและปริมาณ ต้องมี reward” (5 ก.ค.2555)

“ครูบางส่วนเวลาสอนนักเรียนจะสอนไม่หมดแต่เก็บไว้บางส่วน หากนักเรียนต้องการรู้ทั้งหมดวิชา ก็ต้องเสียเงินไปสมัครเรียนพิเศษกับครูท่านนั้น จะเป็นการสอนในโรงเรียนหรือส่วนตัวก็ตาม” (5 ก.ค.2555)

7.2 การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

กระทรวงศึกษาธิการจะดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ โดยยึดยุทธศาสตร์ชาติเป็นจุดเน้นด้านการศึกษาที่จะดำเนินการ 6 ด้าน คือ

- (1) ความมั่นคง
- (2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- (3) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- (4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- (5) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (6) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

7.3 จุดเน้นการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ

- 1) ดำเนินการอยู่ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)
- 2) ทุกโครงการของกระทรวงศึกษาธิการต้องเน้นความโปร่งใส และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
- 3) กระทรวงศึกษาธิการ ต้องมีคุณลักษณะ MM = Modernized MOE มีการดำเนินการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2560
- 4) ดำเนินการเร่งด่วนตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีให้เห็นผลการดำเนินการเป็นรูปธรรม

7.4 จุดเน้นสำคัญ นโยบาย แนวทางหลักการดำเนินงานและโครงการสำคัญ ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้านเป็นหลักในการดำเนินการให้เป็นรูปธรรม ดังนี้

1) ด้านความมั่นคง

แนวทางหลัก : พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน

เน้นการเรียนการสอน เพื่อเกิดความโปร่งใส ความสามัคคี เพื่อนช่วยเพื่อนโดยใช้รูปแบบ Active Learning

2) ด้านการผลิต พัฒนากำลังคนและสร้างความสามารถในการแข่งขัน

แนวทางหลัก : ผลิต พัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

- 2.1) การยกระดับมาตรฐาน พัฒนาหลักสูตร สื่อ และครูด้านภาษา

2.1.1) พัฒนาวิชาภาษาอังกฤษในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง

2.1.2) ขยายการพัฒนาวิชาภาษาอังกฤษในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยจัดทำ Echo English Vocational ซึ่งเป็น Application ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาและการอบรมโดย Boot Camp ตลอดจนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ของประชาชนในรูปแบบต่างๆ อาทิ หลักสูตรภาษาอังกฤษระยะสั้น Application และสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย

2.1.3) พัฒนาวิชาภาษาจีน โดยหลักการเดียวกับวิชาภาษาอังกฤษ โดยปี 2560 จะดำเนินการเป็นกลุ่มเล็กโดยการสนับสนุนของสถานทูตประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

2.2) การเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาในรูปแบบประชารัฐ ให้พิจารณา แนวทางการปรับโรงงานเป็นโรงเรียน

3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

แนวทางหลัก

3.1) การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

3.1.1) การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย

1) กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบดูแลระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นอนุบาล 3 (เด็กอายุ 3 - 5 ปี)

2) หน่วยงานอื่น อาทิ กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบดูแลเด็กของศูนย์เด็กเล็ก

3.1.2) การส่งเสริม plugged คุณธรรม จริยธรรม

1) เรื่องคุณธรรม เน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเด็กเยาวชนและต่อยอดการสร้างความคิด ซึ่งโมเดลการสร้างความคิดมีหลายทาง ทั้งในโรงเรียนคุณธรรมโรงเรียนวิถีพุทธและโครงการยุวทูตความคิด

2) รมรณรงค์ให้เด็ก “เกลียดการโกง ความไม่ซื่อสัตย์”

3.1.3) การพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน

1) หลักสูตรมีความยืดหยุ่น ชุมชนท้องถิ่นสามารถออกแบบหลักสูตรเองได้

2) ปรับปรุงหลักสูตร โดยเพิ่ม 3 วิชาซึ่งอยู่ในกรอบเดิม ได้แก่ วิชา ภูมิศาสตร์ ICT และ Design and Technology โดยวิชา ICT และ Design and Technology เป็นการสนับสนุนช่วยเหลือจากประเทศอังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกา

3) เน้นกิจกรรมการอ่านโดยเฉพาะการอ่านให้เด็กก่อนนอนฟัง และการปรับปรุงห้องสมุด

4) เน้นการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ Active Learning ในห้องเรียนปกติและกิจกรรมเสริม โดยกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรม/วิธีการย่อย โดยเฉพาะรองรับผลการทดสอบ PISA และ STEM Education

3.1.4) การวัดและประเมินผล

1) การวางแผนการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) เพื่อให้ผลคะแนนสูงขึ้น

2) การประเมินผล O-Net ในวิชาสังคมศึกษาให้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ประเมิน สำหรับวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นผู้ออกข้อสอบ

3) การออกข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ดำเนินการในรูปคณะทำงานออกข้อสอบ

3.2) การผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

3.2.1) การสรรหาครู

1) โครงการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มอบให้ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการสรรหาครู (การผลิต รูปแบบการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การติดตาม พร้อมการพัฒนา)

2) เปิดโอกาสให้คนเก่งมาเป็นครู

3.2.2) การประเมินวิทยฐานะครูให้เป็นการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน

3.2.3) การพัฒนาครู การอบรมครู

1) หลักสูตรในการอบรมครูให้มีความเชื่อมโยงกับการได้รับวิทยฐานะ และการได้รับใบอนุญาตวิชาชีพครู โดยต้องเป็นหลักสูตรที่ได้รับการอนุมัติ/เห็นชอบ

2) หน่วยดำเนินการ ให้หน่วยงานกลางการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากร ทางการศึกษา ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย และสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

4) ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

แนวทางหลัก : โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

4.1 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาโดยยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่ต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาเป็นพิเศษอย่างเร่งด่วน (ICU) โดยแต่งตั้งคณะกรรมการฯ บริหารจัดการ

4.2 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบเครือข่าย ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา ด้านสื่อและองค์ความรู้ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

4.3 จัดระบบการคัดเลือกเข้าเรียนมหาวิทยาลัย (Admission) เพื่อสร้างความเท่าเทียมในการใช้สิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาผ่านระบบ Clearing-House

5) ด้านการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตประชาชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางหลัก : พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน

การสร้างจิตสำนึก/ความตระหนักในการพัฒนาอย่างยั่งยืนและหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

6) ด้านการพัฒนาระบบและการบริหารจัดการ

แนวทางหลัก : พัฒนาระบบบริหารจัดการ

6.1) เรื่องกฎหมาย

เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับกฎหมายการศึกษา เพื่อรองรับร่าง
รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 จำนวน 12 ฉบับ ดังนี้

6.1.1) กฎหมายหลัก

- 1) พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
- 2) พ.ร.บ. กองทุนช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ พ.ศ.
- 3) พ.ร.บ. ปฏิรูปการศึกษา
: จัดตั้งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน

6.1.2) กฎหมายรอง ใน พ.ร.บ. ปฏิรูปการศึกษา

- 1) พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่..) พ.ศ....
- 2) พ.ร.บ. สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ....

4) พ.ร.บ. เงินเดือน วิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่ง

ข้าราชการครู

- 5) พ.ร.บ. การอุดมศึกษา พ.ศ.
- 6) พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- 7) พ.ร.บ. การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ.
- 8) พ.ร.บ. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พ.ศ.
- 9) พ.ร.บ. กองทุนพัฒนาครู พ.ศ.

6.2) ปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

6.3) การจัดตั้งกระทรวงอุดมศึกษา ที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน

6.4) การขับเคลื่อนนโยบายระดับพื้นที่

ให้สำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็น
ฐานในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

7.5 การขับเคลื่อน กำกับและการติดตามการนำจุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ

1) ให้ส่วนราชการ หน่วยในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนปฏิบัติการ
ตามจุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการระดับกระทรวงและระดับหน่วยงานที่
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน

2) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักและกำหนดกรอบ
การติดตาม ประเมินผล และรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

2.1 จัดตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการนำจุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย

2.2 ติดตามการนำจุดเน้นเชิงนโยบายนโยบายสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย การประชุมติดตามรายไตรมาส รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน ซึ่งการรายงานข้อมูลเป็นเอกสาร/e-report และการตรวจราชการ

2.3 จัดทำรายงานและสรุปผลการปฏิบัติตามนโยบายที่เป็นจุดเน้นที่ต้อง เร่งรัดให้ปรากฏผลโดยเร็วในทุกเดือน (ก่อนวันพุธสัปดาห์สุดท้ายของเดือน)

8. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบ ในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์

“มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขใน สังคม”

พันธกิจ

- ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ/ประเภทสู่สากล
- เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม

- พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาการศึกษา

- คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศในอนาคต

- กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของ ประเทศ

- มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

- คนไทยได้รับโอกาสในเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพ และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตามหลัก ธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลัก

- ผลคะแนนสอบ PISA ในแต่ละวิชา
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับ การศึกษา ขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติ
- ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม

4. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีความเป็นพลเมืองและ
พลโลก

5. สัดส่วนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ

6. ร้อยละความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา
ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่ทำงานให้

7. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาได้งานทำ
หรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

8. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับการ
เผยแพร่/ตีพิมพ์

9. ร้อยละขององค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขปัญหา
ชุมชนท้องถิ่น

10. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15 - 59 ปี

11. ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป

12. ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ
15-17 ปี

13. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาทุกระดับของรัฐต่อเอกชน

14. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนาและส่งเสริม
การศึกษา

ยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและ
ประเมินผล

2. ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

3. ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับ
ความต้องการ ของการพัฒนาประเทศ

4. ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
ตลอดชีวิต

5. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

6. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการ
จัดการศึกษา

9. แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนา
การศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในระยะ 5 ปี โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์

การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ
โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
3. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา

เป้าประสงค์รวม

1. ระบบบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ
2. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
2. พัฒนาและส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร การบริการ และการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกระจายโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์

1. หน่วยงานมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
2. ผู้รับบริการมีและใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพในการบริหาร การบริการ และการเรียนรู้
3. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ
4. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. ข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความก้าวหน้าในวิชาชีพมีศักยภาพในการปฏิบัติงานและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

10. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ.2561 - 2564)

จังหวัดสมุทรปราการ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ.2561 - 2564) ดังนี้

วิสัยทัศน์

“เมืองอุตสาหกรรมสะอาด ปลอดภัย น่ายอยู่”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมให้เป็นอุตสาหกรรมสะอาดที่อยู่กับชุมชน และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
2. เสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัยให้สังคมน่ายอยู่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

3. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้าน Logistic เชื่อมโยง Supply Chain ในระบบเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การบริการและการท่องเที่ยว

4. ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศิลปวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการ

5. ส่งเสริมเครือข่ายอนุรักษ์ บำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลกับการพัฒนาเมือง

6. ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย ไม่ก่อมลพิษและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (GAP)

7. ส่งเสริมการพัฒนาระบบบริการประชาชน และการบริหารราชการแผ่นดินด้วยระบบธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม (Ultimate Goals)

1. พัฒนาภาคอุตสาหกรรมภาคการผลิตและเกษตรกรรมแบบครบวงจรให้มีศักยภาพ และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม โดยการเพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากร ธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์

2. คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมดี โดยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง ได้รับการบริการทางการแพทย์ที่ดี มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งมีระบบสาธารณสุขปึก และสาธารณสุขการ ที่เพียงพอ

3. ระบบสาธารณสุขปึกที่รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจการค้า การลงทุนและยกระดับ คุณภาพชีวิตประชาชน เช่น ถนนสายหลัก สายรองระบบขนส่งทางราง ไฟฟ้า ประปาฯ ได้รับการปรับปรุง ซ่อมแซมและพัฒนาครอบคลุมทุกพื้นที่

4. มีรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมนันทนาการที่เพิ่มขึ้นจากแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน โดยการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวและการกลับมาเที่ยวซ้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

1. ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมให้มีศักยภาพเพื่อการแข่งขันในภูมิภาคอาเซียนโดยพัฒนากระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน โดยยกระดับรายได้และการจัดการด้านการศึกษา สาธารณสุขศาสนาศิลปวัฒนธรรม สาธารณูปโภค และสาธารณสุขการให้เพียงพอ เท่าเทียม และทั่วถึง

3. ส่งเสริมระบบ Logistics สู่ประชาคมอาเซียน โดยพัฒนาการบริหารจัดการ และปรับปรุงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

4. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า การบริการและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักและประทับใจของนักท่องเที่ยว

5. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน โดยการพัฒนา ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายุคความมั่นคง พร้อมทั้งพัฒนาวิถีชีวิตประชาธิปไตยแก่ ประชาชน

11. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม(SWOT Analysis) ของจังหวัดสมุทรปราการ

เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของจังหวัด จึงได้กำหนดให้มีการวิเคราะห์ปัจจัย สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis ปรากฏผล ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)

1. หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จัด การศึกษาครอบคลุมทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา และตั้งกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ส่งผลให้เด็ก เยาวชนและประชาชน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องตลอดชีวิต
2. หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการ มีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่นไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และสามารถให้บริการวิชาการ วิชาชีพแก่ชุมชน รวมทั้งอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของคนสมุทรปราการให้ดำรงคงอยู่
3. หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษามีหลักสูตรที่หลากหลายตอบสนอง ต่อความต้องการของท้องถิ่นและตลาดแรงงาน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและ สถานประกอบการในการฝึกทักษะอาชีพ หรือฝึกวิชาชีพให้กับผู้เรียน
4. สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง ส่งผลให้เกิดแรง ขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก
5. ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านและหลากหลาย ส่งผลให้เกิดการประสานงาน และความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
6. การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีหลักสูตร และ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และทิศ ทางการพัฒนาประเทศ
7. สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ใน การรับผู้เรียนเข้าฝึกทักษะอาชีพ/ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และหรือ รายได้ระหว่างเรียน
8. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานบางแห่งได้ทำข้อตกลงกับสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในการเรียนสายอาชีพควบคู่กับสายสามัญ ทำให้ผู้เรียนได้รับวุฒิทางการศึกษาทั้งสายสามัญและสาย อาชีพ(ทวิศึกษา)

จุดอ่อน (Weakness)

1. ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาขาดความเป็นเอกภาพ และไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบการบริหารจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการได้

2. หน่วยงานที่จัดการศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการมีหลายสังกัด แต่ยังขาดการวางแผนและการบูรณาการจัดการศึกษาร่วมกัน

3. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ/ บำรุงรักษาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้สถานศึกษามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และไม่สามารถดำเนินการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาได้

4. กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของสถานศึกษาไม่เน้นการสื่อสาร ส่งผลต่อผู้เรียน ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

5. ผู้สำเร็จการศึกษาบางส่วนขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในด้านทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ส่งผลให้สังคม/สถานประกอบการไม่ยอมรับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และการรับเข้าทำงาน

6. สถานศึกษาบางแห่ง ขาดแคลนครูเฉพาะทาง/สาขา เพื่อการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน/กลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

7. ผู้เรียน ครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ยังขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติหน้าที่

โอกาส (Opportunities)

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้ความสำคัญในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา เสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ ทำให้หน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษาได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. นโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การบริการ และการเรียนรู้ ส่งเสริมแห่งปัญญา

3. นโยบาย SMEs เป็นช่องทางพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้สอดคล้องกับทิศทางของประเทศในการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม

4. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกอย่างฉับพลัน กระตุ้นให้หน่วยงาน และสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึก และร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม

5. มาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อการศึกษา เป็นแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา

6. คำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ยุกระดับนโยบายของรัฐบาลเรื่อง “จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลและมาตรการตามกฎหมาย เป็นการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทางการศึกษา และความเป็นธรรมในสังคม

7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานประกอบการในจังหวัดเห็นความสำคัญของการศึกษา ทำให้สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษา

8. จังหวัดสมุทรปราการเป็นศูนย์กลางการขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ อีกทั้งเชื่อมต่อกับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ส่งผลให้นักลงทุนเข้ามาประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก (7,913แห่ง) เป็นโอกาสด้านแรงงาน การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจของจังหวัดที่สูงขึ้น ส่งผลให้สถานศึกษามีการพัฒนาทางด้านภาษาและอาชีพให้กับผู้เรียน และเยาวชน

9. จังหวัดสมุทรปราการ มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เช่น งานสงกรานต์พระประแดงของชาวไทยรามัญ ประเพณีรับบัว และมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ส่งผลให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน

ภัยคุกคาม (Threats)

1. นโยบายการศึกษาระดับกระทรวงมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง และไม่นำผลการติดตามงานตามนโยบายไปใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษา การดำเนินงานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2. สภาพครอบครัวของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ มีแนวโน้มเป็นสังคมเดี่ยวมากขึ้น ผู้ปกครองประกอบอาชีพเป็นช่วงเวลา (ทำงานเป็นกะ) และสภาพปัญหาทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสวัตถุนิยม/บริโภคนิยม และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมลดน้อยลง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมี

3. ปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาทางเพศ และอบายมุข สามารถแพร่กระจายเข้าสู่สถานศึกษาได้ง่ายขึ้น ผ่านทาง Social Media ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้เรียน

4. ความเหลื่อมล้ำและช่องว่างระหว่างรายได้ของผู้ปกครองในจังหวัดสมุทรปราการ มีผลต่อโอกาสเข้าถึงการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพแตกต่างกัน

5. ผู้ปกครองบางส่วนเป็นแรงงานจากต่างจังหวัดที่เข้ามาประกอบอาชีพ และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานและการลงทุน ส่งผลให้ผู้เรียนบางส่วนออกกลางคัน หรือการจบการศึกษาของผู้เรียนไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

6. สังคม ผู้ปกครองและผู้เรียนบางส่วนยังมีทัศนคติ ค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งความปลอดภัยของบุตรหลานในการเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา ทำให้สัดส่วนการเข้าศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลให้ขาดแคลนแรงงานด้านสายอาชีพ

7. สถานประกอบการต้องการแรงงานที่มีทักษะ และมีมือการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานความต้องการของสถานประกอบการ แต่ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณลักษณะไม่เป็นไปตามความต้องการ

8. จังหวัดสมุทรปราการมีกลุ่มประชากรแฝงที่ไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร คิดเป็นร้อยละ 47.5 และประชากรที่เดินทางมาทำงานเข้าไปยืนกลับ ประมาณร้อยละ 1.4 ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดความคลาดเคลื่อนและคุณภาพทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย